KARTA KURSU

Nazwa	Geografia polityczna i ekonomiczna
Nazwa w j. ang.	Political and Economic Geography

Koordynator	dr Piotr Swoboda	Zespół dydaktyczny
		dr Piotr Swoboda
Punktacja ECTS*	4	

Opis kursu (cele kształcenia)

Celem kształcenia jest zapoznanie uczestników kursu z podstawowymi pojęciami i problemami badawczymi geografii politycznej, teoriami i koncepcjami geopolitycznymi, a także dostarczenie podstawowej wiedzy na temat podstawowych procesów politycznych i ekonomicznych zachodzących w przestrzeni geograficznej współczesnego świata, ze szczególnym uwzględnieniem podstawowych problemów i wyzwań bezpieczeństwa państwa i międzynarodowego.

Warunki wstępne

Wiedza	Student posiada podstawową wiedzę na temat geografii współczesnego świata oraz historii powszechnej.
Umiejętności	Student potrafi wskazać na mapie politycznej świata poszczególne kontynenty i państwa oraz ważniejsze obiekty geograficzne na mapie fizycznej świata.
Kursy	Bezpieczeństwo państwa, bezpieczeństwo wewnętrzne, bezpieczeństwo międzynarodowe, politologia, stosunki międzynarodowe.

Efekty uczenia się:

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	W01, Student dysponuje wiedzą na temat najważniejszych pojęć oraz problemów geografii politycznej i ekonomicznej.	K1_W01,
	W02, Student posiada pogłębioną wiedzę na temat podstawowych procesów politycznych i ekonomicznych zachodzących w przestrzeni geograficznej współczesnego świata.	K1_W03, K1_W06
	W03, Student zna możliwości zastosowania geografii politycznej i ekonomicznej dla analiz z zakresu bezpieczeństwa.	K1_W01,

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Umiejętności	U01, Student potrafi wskazać na mapie politycznej świata poszczególne państwa i terytoria zależne oraz ich stolice, a także szybko odnaleźć podstawowe informacje na temat ich właściwości i potencjałów.	K1_U02
	U02, Student potrafi zidentyfikować i zinterpretować najważniejsze problemy polityczne i ekonomiczne współczesnego świata, w szczególności dotyczące konfliktów oraz współpracy między państwami, a także działalności organizacji międzynarodowych.	K1_U01, K1_U02
	U03, Student potrafi zastosować koncepcje, modele i narzędzia oraz źródła właściwe dla geografii politycznej w przedmiocie analiz z zakresu bezpieczeństwa międzynarodowego.	K1_U01, K1_U02, K1_U04

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Kompetencje społeczne	K01, Student potrafi dokonywać podstawowych analiz problemów politycznych i ekonomicznych zachodzących we współczesnym świecie w oparciu o koncepcje i narzędzia geografii politycznej, szczególnie z zastosowaniem różnego rodzaju opracowań kartograficznych w wyjaśnianiu problemów bezpieczeństwa.	K1_K01
	K02, Student potrafi dokonywać identyfikacji procesów politycznych i ekonomicznych zachodzących we współczesnym świecie oraz analizować i interpretować ich przyczyny.	K1_K01, K1_K02
	K03, Student potrafi identyfikować procesy polityczne, ekonomiczne i społeczno-kulturowe w wymiarze globalnym (zagrożenia, problemy i wyzwania globalne) oraz dokonać ich oceny pod kątem oddziaływania na funkcjonowanie państw i społeczności lokalnych.	K1_K01, K1_K02

Organizacja							
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach					
		A	K	L	S	P	E
Liczba godzin	**30**	**15**					E

Opis metod prowadzenia zajęć

Wykłady:
– prezentacja Power Point;
– pomoce kartograficzne;
– multimedialne, interaktywne quizy (aplikacje) z wykorzystaniem urządzeń mobilnych (BYOD).
Ćwiczenia:
– przygotowanie oraz przedstawienie przez studentów prezentacji indywidualnych na temat wybranego państwa lub terytorium zależnego z wykorzystaniem najnowszych publikacji dostępnych w literaturowych bazach danych (np. ResearchGate, Academia.edu);
– studium przypadku (case study);
– dyskusja;
– multimedialne, interaktywne quizy (aplikacje) z wykorzystaniem urządzeń mobilnych (BYOD).

Formy sprawdzania efektów uczenia się

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01		x				x		x			x		x
W02		x				x		x			x		x
W03		x				x		x			x		x
U01		x				x		x			x		x
U02		x				x		x			x		x
U03		x				x		x			x		x
K01		x				x		x			x		x
K02		x				x		x			x		x
K03		x				x		x			x		x

Kryteria oceny	Obecność na wykładach i ćwiczeniach. Prezentacja indywidualna na temat uwarunkowań bezpieczeństwa wybranego państwa lub terytorium zależnego. Udział w dyskusji na ćwiczeniach. Odpowiedź ustna ze znajomości mapy politycznej świata.

Uwagi	Indywidualny program studiów – warunki zaliczenia ustalane indywidualnie z prowadzącym zajęcia po przedstawieniu zgody na indywidualny tok studiów. Przepisanie oceny z kursu o tej samej nazwie (lub zbliżonej) realizowanego na tym samym stopniu kształcenia warunkowane jest ekwiwalentną liczbą godzin, punktów ECTS oraz co najmniej oceną dobrą.

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

Wykład:

1) Geografia polityczna i ekonomiczna a bezpieczeństwo. Przedmiot geografii politycznej. Podstawowe definicje. Państwo jako główny podmiot bezpieczeństwa.
2) Podstawowe pojęcia i problemy badawcze geografii politycznej. Rozwój geografii politycznej na świecie i w Polsce. Wybrane teorie i koncepcje geopolityczne.
3) Państwo w przestrzeni geopolitycznej. Państwo a kraj. Terytorium państwa. Granice państwa. Organizacja wewnętrzna państwa. Stolica państwa. Naród, mniejszości narodowe i etniczne. Kultura i język.
4) Zmiany na mapie politycznej świata. Zarys historyczny. Momenty przełomowe przemian przestrzeni politycznej świata. Współczesna mapa polityczna świata.
5) Społeczno-ekonomiczne aspekty współczesnego świata. Podstawowe pojęcia i wskaźniki rozwoju. Wybrane koncepcje podziału świata. Globalizacja.
6) Główne wyzwania i problemy globalne współczesnego świata.
7) Wybrane państwa i regiony w kontekście historycznych i współczesnych procesów geopolitycznych. Uwarunkowania geograficzne rozwoju państw.

Ćwiczenia:

Charakterystyka wybranego państwa lub terytorium zależnego zawierające minimum następujące elementy:

1) Krótki rys historyczny (data powstania, ważne elementy z historii).
2) Geografia (lokalizacja, powierzchnia, granice, sąsiedzi, dostęp do morza, ukształtowanie terenu, najwyższy punkt, położenie stolicy).
3) Ludność (liczba ludności, grupy narodowościowe i etniczne, religia, język, liczba ludności stolicy, największe miasta).
4) Polityka (flaga, godło, forma rządów, głowa państwa, system rządów, podział administracyjny, członkostwo w ważniejszych organizacjach międzynarodowych).
5) Ekonomia (struktura gospodarki – działy, zasoby naturalne, przemysł, budżet – przychody, wydatki, PKB, PKB per capita, bezrobocie, waluta).
6) Inne ciekawe informacje (np. produkcja energii - struktura, uzależnienie od dostaw energii z zewnątrz; elektryfikacja, dostęp do Internetu – procent ludności; siły zbrojne – procent PKB, emigracja – diaspora, liczebność i rodzaje sił zbrojnych itp.).

Wykaz literatury podstawowej

1) Otok S., *Geografia polityczna. Geopolityka-ekopolityka-globalistyka*, PWN, Warszawa 2012.
2) Marshall T., *Więźniowie geografii. Czyli wszystko, co chciałbyś wiedzieć o globalnej polityce*, Zysk i S-ka, Poznań 2015.
3) Swoboda P., *Geografia polityczna w analizach i badaniach z zakresu nauk o bezpieczeństwie (wybrane aspekty)*, [w:] *Uwarunkowania bezpieczeństwa międzynarodowego i narodowego na początku XXI wieku*, red. P. Swoboda, A. Warchoł, Avalon, Kraków 2019.
4) Komisja Standaryzacji Nazw Geograficznych, *Urzędowy wykaz nazw państw i terytoriów niesamodzielnych*, Główny Urząd Geodezji i Kartografii, Warszawa 2023
5) Komisja Standaryzacji Nazw Geograficznych, *Świat – państwa i terytoria niesamodzielne 2023*, Główny Urząd Geodezji i Kartografii, Warszawa 2023.

Wykaz literatury uzupełniającej

1) Blacksell M., Geografia polityczna, PWN, Warszawa 2008.
2) Brzeziński Z., *Wielka szachownica. Główne cele polityki amerykańskiej*, Świat Książki, Warszawa 1998.
3) Central Intelligence Agency, The World Fact Book, 2022, https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/.
4) Huntington S., *Zderzenie cywilizacji i nowy kształt ładu światowego*, Muza, Warszawa 2007.
5) Jones M., Jones R., Whitehead M., Woods M., Dixon D., Hannah M., An Introduction to Political Geography: Space, Place and Politics, Routledge, 2014.
6) Kay B., *Na koniec świata. Historia odkryć geograficznych*, Świat Książki, Warszawa 2003.
7) Marshall T., Potęga geografii, czyli jak będzie wyglądał w przyszłości nasz świat, Zysk i S-ka, Poznań 2023.
8) Rykiel Z., *Podstawy geografii politycznej*, PWE, Warszawa 2006.
9) Swoboda P., *Dokąd zmierza współczesny terroryzm? Możliwe kierunki rozwoju zjawiska w drugiej dekadzie XXI wieku*, [w:] *Państwo, prawo, bezpieczeństwo, ekonomia i edukacja w obliczu zagrożeń XXI wieku*, t. 1, red. A. Piędel, J. Pomiankiewicz, A. Żebrowski, Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa i Ochrony im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Warszawie, Nisko 2014.
10) Sykulski L., *Geopolityka. Skrypt dla początkujących*, Grategia, Częstochowa 2014.
11) Sykulski L., *Geopolityka. Słownik terminologiczny*, PWN, Warszawa 2009.
12) Wrona J., *Słownik geografii społeczno-ekonomicznej*, Universitas, Kraków 2012.

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	20
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	10
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	-
liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	20
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca indywidualna)	15
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	35
Ogółem bilans czasu pracy		100
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		4